

TẠP CHÍ KHOA HỌC
PHÁT TRIỂN
NHÂN LỰC

SCIENTIFIC JOURNAL OF
HUMAN RESOURCE
DEVELOPMENT

HOCHIMINH CITY CADRE ACADEMY

02⁽²⁰⁾

2025

TÂM NHÌN

Học viện là trung tâm đào tạo, bồi dưỡng lãnh đạo cao cấp của Thành phố Hồ Chí Minh góp phần kiến tạo phát triển đất nước và là trường chính trị đạt chuẩn quốc gia.

SỨ MẠNG

Học viện là đơn vị nòng cốt tham gia Chương trình nâng cao chất lượng nguồn nhân lực; chủ lực tham gia nghiên cứu khoa học, cung cấp cơ sở lý luận, tổng kết thực tiễn, đề xuất về định hướng, chiến lược, chính sách phát triển và là nơi cung cấp những nhà lãnh đạo quản lý ưu tú cho Thành phố Hồ Chí Minh.

Tổng biên tập

TS. Đoàn Nguyễn Thùy Trang

Hội đồng biên tập

PGS.TS. Nguyễn Tấn Phát

(Chủ tịch)

PGS.TS. Nguyễn Văn Y

(Phó Chủ tịch)

PGS.TS. Nguyễn Duy Bắc

PGS.TS. Nguyễn Minh Tuấn

PGS.TS. Vũ Tình

PGS.TS. Vũ Thanh Sơn

PGS.TS. Trương Thị Hiền

PGS.TS. Trần Hoàng Ngân

TS. Bùi Thị Ngọc Trang

TS. Bùi Ngọc Hiến

TS. Phan Hải Hồ

TS. Trần Thị Hà Văn

TS. Lê Thị Hồng Hà

TS. Phạm Ngọc Lợi

TS. Trần Tuấn Duy

TS. Lê Thị Trúc Anh

TS. Đoàn Nguyễn Thùy Trang

Giấy phép xuất bản

SỐ 551/GP-BTTTT do

Bộ Thông tin và Truyền thông

cấp ngày 26/11/2020, khổ 19 x 27cm

In tại Công ty TNHH Thiết Kế In Ấn

Phạm Hiến (57 Đường 35,

P. Bình Trưng Tây, TP. Thủ Đức)

Giá: 150.000đ**MỤC LỤC**

- ThS. Phan Văn Tú** Tác phẩm chính luận trên báo Thanh Niên do Nguyễn Ái Quốc sáng lập năm 19257
- Đại tá, TS. Nguyễn Văn Tú**
Nhận thức đúng quan hệ biện chứng giữa truyền thống và hiện đại trong xây dựng và phát triển văn hóa Việt Nam hiện nay20
- TS. Phạm Trần Hải, ThS. La Thị Xuân Phương, KS. Bùi Hữu Lộc, ThS. Nguyễn Hoàng Mỹ Lan**
Đánh giá chuyển đổi số trong lĩnh vực quản lý đô thị trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh27
- TS. Nguyễn Thành Nam**
Quan điểm, chủ trương, chính sách của Đảng bộ, chính quyền Thành phố Hồ Chí Minh về phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao bước vào kỷ nguyên vươn mình của dân tộc50
- TS. Nguyễn Văn Hiệu, TS. Đinh Thị Dung**
Tiếp xúc văn hóa Việt - Hoa qua tín ngưỡng thờ Quan Công tại Huế nhìn từ chính sách của chúa Nguyễn ở Đàng Trong65
- TS. Nguyễn Thị Toàn Thắng**
Tiềm năng ứng dụng công nghệ và các mô hình tích hợp trong chăm sóc sức khỏe người cao tuổi tại Thành phố Hồ Chí Minh72
- ThS. KTS. Lê Hồng Nhật**
Mối liên hệ giữa các chỉ tiêu phát triển giao thông và nhà ở trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh83
- TS. Đoàn Nguyễn Thùy Trang, ThS. Ngô Thị Thanh Tiên, ThS. Đỗ Thị Ngọc Diễm**
Những yếu tố ảnh hưởng đến quá trình chuyển đổi số của tạp chí khoa học97

Tổng biên tập

TS. Đoàn Nguyễn Thùy Trang

Hội đồng biên tập

PGS.TS. Nguyễn Tấn Phát

(Chủ tịch)

PGS.TS. Nguyễn Văn Ý

(Phó Chủ tịch)

PGS.TS. Nguyễn Duy Bắc

PGS.TS. Nguyễn Minh Tuấn

PGS.TS. Vũ Tinh

PGS.TS. Vũ Thanh Sơn

PGS.TS. Trương Thị Hiền

PGS.TS. Trần Hoàng Ngân

TS. Bùi Thị Ngọc Trang

TS. Bùi Ngọc Hiến

TS. Phan Hải Hồ

TS. Trần Thị Hà Vân

TS. Lê Thị Hồng Hà

TS. Phạm Ngọc Lợi

TS. Trần Tuấn Duy

TS. Lê Thị Trúc Anh

TS. Đoàn Nguyễn Thùy Trang

Giấy phép xuất bản

SỐ 551/GP-BTTTT do

Bộ Thông tin và Truyền thông

cấp ngày 26/11/2020, khổ 19 x 27cm

In tại Công ty TNHH Thiết Kế In Ấn

Phạm Hiền (57 Đường 35,

P. Bình Trưng Tây, TP. Thủ Đức)

ThS. Nguyễn Thị Hồng Mơ, TS. Nguyễn Văn Tuấn,

ThS. Nguyễn Thị Kim Tuyền Năng lực số của công chức Ủy ban nhân dân phường tại quận Tân Bình, Thành phố Hồ Chí Minh **108**

TS. Lý Ngọc Yến Nhi, Mai Thiều Thảo Ngọc, Phan Thị Hồng Ngân,

Đoàn Trần Đoàn Trang, Nguyễn Thị Ngọc Linh, Lê Hoàng Phụng Tiên

Nhận thức về bình đẳng giới của sinh viên khối ngành kinh tế và vai trò của nó đối với phát triển kinh tế - xã hội Thành phố Hồ Chí Minh **119**

TS. Lê Thị Trúc Anh

Ứng dụng công nghệ số thúc đẩy phát triển du lịch bền vững (trường hợp huyện Cần Giuộc, Thành phố Hồ Chí Minh) **135**

ThS. Nguyễn Thị Kiều Sương

Quản lý nhà nước về dân tộc ở Thành phố Huế hiện nay - thực trạng và giải pháp **148**

ThS. Phan Trần Mai Phương, Lã Minh Thông

Một số vấn đề lý luận về đổi mới và tinh gọn bộ máy nhà nước Việt Nam trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc **160**

ThS. Đào Xuân Thủy, Trương Quang Thắng, Trần Văn Tài,

Nguyễn Hoàng Bảo Việt, Phạm Thị Bảo Tiên

Phát huy vai trò của truyền thông trong lan tỏa các thông tin chính trị đến người dân Thành phố Hồ Chí Minh **172**

SCIENTIFIC JOURNAL OF HUMAN RESOURCE DEVELOPMENT

p-ISSN 3030-4288

No.02 (20) 2025

JUNE/2025

Head office: 324 Chu Van An St., W.12,
Binh Thanh Dist, Ho Chi Minh City
Tel: 0907 232 931
Email: tapchi@hcmca.edu.vn

Editor - In - Chief

PhD. Doan Nguyen Thuy Trang

Editorial Council

Assoc.Prof.PhD. Nguyen Tan Phat
(Chairman)

Assoc.Prof.PhD. Nguyen Van Y
(Vice chairman)

Assoc.Prof.PhD. Nguyen Duy Bac

Assoc.Prof.PhD. Nguyen Minh Tuan

Assoc.Prof.PhD. Vu Tinh

Assoc.Prof. PhD. Vu Thanh Son

Assoc.Prof. PhD. Truong Thi Hien

Assoc.Prof.PhD. Tran Hoang Ngan

PhD. Bui Thi Ngoc Trang

PhD. Bui Ngoc Hien

PhD. Phan Hai Ho

PhD. Tran Thi Ha Van

PhD. Le Thi Hong Ha

PhD. Pham Ngoc Loi

PhD. Tran Tuan Duy

PhD. Le Thi Truc Anh

PhD. Doan Nguyen Thuy Trang

Issue license

No 551/GP - BTTTT, issued
on 26 November 2020

by Ministry of Information and Media

Printed at:

Pham Hien Printing Design Co., Ltd
(57 street 35, ward Binh Trung Tay,
Thu Duc city)

Price: 150.000 VND

CONTENTS

- MA. Phan Van Tu** Commentary works in Thanh Nien newspaper founded by Nguyen Ai Quoc in 19257
- Colonel, PhD. Nguyen Van Tu**
Evidenced understanding of the dialectical relationship between tradition and modernity in building and developing Vietnamese culture today20
- PhD. Pham Tran Hai, MA. La Thi Xuan Phuong,
Engr. Bui Huu Loc, MA. Nguyen Hoang My Lan**
Assessment of digital transformation in the field of urban management in Ho Chi Minh City27
- PhD. Nguyen Thanh Nam**
Viewpoints, guidelines, policies of the Party Committee and government of Ho Chi Minh City on developing high-quality human resources on the threshold of the era of the national rise50
- PhD. Nguyen Van Hieu, PhD. Dinh Thi Dung**
An insight into Vietnamese-Chinese culture through the prism of Guan Gong worship in Hue seen from the policy of Nguyen Lords in the Southern Regions of Vietnam65
- PhD. Nguyen Thi Toan Thang**
Potentiality of application of technology and integrated models to health care for the elderly in Ho Chi Minh City72
- MA. Arch. Le Hong Nhat**
The relationship between the targets of transport development and those of housing development in Ho Chi Minh City83
- PhD. Doan Nguyen Thuy Trang, MA. Ngo Thi Thanh Tien,
MA. Do Thi Ngoc Diem**
Key factors affecting the digital transformation of scientific journals97

Editor - In - Chief

PhD. Doan Nguyen Thuy Trang

Editorial Council

Assoc.Prof.PhD. Nguyen Tan Phat
(Chairman)

Assoc.Prof.PhD. Nguyen Van Y
(Vice chairman)

Assoc.Prof.PhD. Nguyen Duy Bac

Assoc.Prof.PhD. Nguyen Minh Tuan

Assoc.Prof.PhD. Vu Tinh

Assoc.Prof. PhD. Vu Thanh Son

Assoc.Prof. PhD. Truong Thi Hien

Assoc.Prof.PhD. Tran Hoang Ngan

PhD. Bui Thi Ngoc Trang

PhD. Bui Ngoc Hien

PhD. Phan Hai Ho

PhD. Tran Thi Ha Van

PhD. Le Thi Hong Ha

PhD. Pham Ngoc Loi

PhD. Tran Tuan Duy

PhD. Le Thi Truc Anh

PhD. Doan Nguyen Thuy Trang

Issue license

No 551/GP - BTTTT, issued
on 26 November 2020

by Ministry of Information and Media

Printed at:

Pham Hien Printing Design Co., Ltd
(57 street 35, ward Binh Trung Tay,
Thu Duc city)

MA. Nguyen Thi Hong Mo, PhD. Nguyen Van Tuan,

MA. Nguyen Thi Kim Tuyen Digital capacity of civil servants of ward-level People's committees in Tan Binh district, Ho Chi Minh City **108**

PhD. Ly Ngoc Yen Nhi, Mai Thieu Thao Ngoc, Phan Thi Hong Ngan,

Doan Tran Doan Trang, Nguyen Thi Ngoc Linh, Le Hoang Phung Tien Economics students' perception of gender equality and its role in the socio-economic development of Ho Chi Minh City ... **119**

PhD. Le Thi Truc Anh

Applying digital technology to promote sustainable tourism development (a case study of Can Gio district, Ho Chi Minh City) **135**

MA. Nguyen Thi Kieu Suong

State management on ethnic minorities in Hue City today - current situation and solutions **148**

MA. Phan Tran Mai Phuong, La Minh Thong

Some theoretical issues on innovating and streamlining the state apparatus of Vietnam in the era of national rise **160**

MA. Dao Xuan Thuy, Truong Quang Thang, Tran Van Tai,

Nguyen Hoang Bao Viet, Pham Thi Bao Tien Promoting the role of communication in disseminating political information to the people of Ho Chi Minh City **172**

QUAN ĐIỂM, CHỦ TRƯỞNG, CHÍNH SÁCH CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH VỀ PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC CHẤT LƯỢNG CAO BƯỚC VÀO KỶ NGUYÊN VƯƠN MÌNH CỦA DÂN TỘC

Ngày nhận bài: 19/3/2025; ngày nhận lại bài: 18/4/2025; ngày duyệt đăng: 23/5/2025

NGUYỄN THÀNH NAM^(*)

TÓM TẮT

Thành phố Hồ Chí Minh hội đủ những điều kiện thuận lợi để xây dựng, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, đội ngũ lao động chất xám, lực lượng trí thức, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế tri thức, quá trình chuyển đổi số. Xây dựng, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao có ý nghĩa quan trọng, tạo nền tảng vững chắc cho Thành phố Hồ Chí Minh bước vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. Nhân tố rất quan trọng, góp phần quyết định quá trình hình thành, phát triển và sử dụng hiệu quả, phát huy vai trò của nguồn nhân lực chất lượng cao chính là quan điểm, chủ trương, chính sách, quyết sách lớn của Đảng bộ, chính quyền Thành phố Hồ Chí Minh. Nguồn nhân lực chất lượng cao giữ vị trí, vai trò quan trọng, là động lực, nhân tố hàng đầu thúc đẩy sự phát triển toàn diện, bền vững nền kinh tế, xã hội Thành phố theo hướng đô thị thông minh, hiện đại.

Từ khóa: quan điểm, chủ trương, chính sách, Đảng bộ, chính quyền Thành phố Hồ Chí Minh, nguồn nhân lực chất lượng cao.

ABSTRACT

Ho Chi Minh City has all the favourable conditions to build and develop high-quality human resources, a team of intellectual workers and an intellectual force, to meet the requirements of knowledge-based economy development and the digital transformation process. Building and developing high-quality human resources is of great significance, creating a solid foundation for Ho Chi Minh City to enter a new era of national rise. A crucial factor that contributes to the success of the formation, development, and effective use of the high-quality human resources as well as to promoting the role of high-quality human resources is the viewpoints, guidelines, policies of the Party Committee and Government of Ho Chi Minh City. The high-quality human resources hold an important position and role and are the driving force and leading factor in enhancing

^(*) Tiến sĩ, giảng viên Khoa Lý luận cơ sở, Học viện Cán bộ TP.HCM, n.tnam@hcmca.edu.vn

the comprehensive and sustainable development of the City's economy and society in the direction of a smart and modern urban area.

Key words: *viewpoints, guidelines, policies, Party Committee, Ho Chi Minh City Government, high-quality human resources.*

1. Đặt vấn đề

Xây dựng, phát triển, sử dụng hiệu quả, phát huy vai trò nguồn nhân lực chất lượng cao trong chiến lược phát triển toàn diện đời sống kinh tế - xã hội là xu hướng chủ đạo đối với nhiều khu vực, quốc gia trên thế giới. Ở Việt Nam, các địa phương, đặc biệt là các tỉnh, thành có quá trình chuyển biến, phát triển nhanh chóng, mạnh mẽ về đô thị, kinh tế, văn hóa, xã hội... nhờ vào việc tập trung xây dựng, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao. Với Thành phố Hồ Chí Minh, quá trình đổi mới, phát triển, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và đô thị hóa, xây dựng, phát triển kinh tế tri thức, chuyển đổi số trong đời sống kinh tế - xã hội, việc tập trung xây dựng, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, lao động chất xám, đội ngũ trí thức là yêu cầu tất yếu, khách quan, phù hợp với xu thế phát triển của đất nước và khu vực, thế giới. Với vị trí, vai trò của một đô thị lớn, cùng với những điều kiện địa lý tự nhiên, kinh tế - xã hội và những yếu tố đặc thù, Thành phố Hồ Chí Minh hội tụ đầy đủ những cơ sở, điều kiện thuận lợi xây dựng, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao. Nhận thức thấu đáo tầm quan trọng của nguồn nhân lực chất lượng cao và những yếu tố thuận lợi trong quá trình phát triển, Đảng bộ, chính quyền Thành phố Hồ Chí Minh qua nhiều nhiệm kỳ đại hội luôn xác định rõ quan điểm, nhiệm vụ trọng tâm và tập trung lãnh đạo xây dựng, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao đáp ứng yêu cầu thúc đẩy nhanh quá trình phát triển Thành phố, vùng kinh tế trọng điểm phía Nam, khu vực Nam Bộ và cả nước. Xây dựng, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, đặc biệt nguồn nhân lực có năng lực, trình độ cao trong hệ thống chính trị sẽ tạo ra nền tảng vững chắc cho Thành phố Hồ Chí Minh có nhiều thuận lợi trong quá trình sắp xếp, tinh gọn bộ máy tổ chức, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả, vững bước tiến vào kỷ nguyên phát triển mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

2. Phương pháp nghiên cứu

Bài viết sử dụng phương pháp luận của chủ nghĩa Mác - Lênin làm cơ sở tổng hợp, phân tích nội dung nghiên cứu. Bài viết sử dụng hai phương pháp chủ yếu của sử học là phương pháp lịch sử và phương pháp logic, kết hợp với phương pháp phân tích - tổng hợp luận giải quan điểm, chủ trương, chính sách của Đảng bộ, chính quyền Thành phố Hồ Chí Minh trong quá trình xây dựng, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao trong giai đoạn vừa qua.

3. Kết quả nghiên cứu và thảo luận

3.1. Thành phố Hồ Chí Minh hội đủ những cơ sở, điều kiện thuận lợi phát triển

nguồn nhân lực chất lượng cao

3.1.1. Những điều kiện thuận lợi

Thành phố Hồ Chí Minh - đô thị loại đặc biệt trực thuộc Trung ương, giữ vị trí, vai trò vô cùng quan trọng đối với vùng kinh tế trọng điểm phía Nam, Nam Bộ và cả nước. Thành phố là trung tâm kinh tế lớn, đầu tàu kinh tế quốc gia, hạt nhân vùng kinh tế trọng điểm phía Nam, cửa ngõ giao thương, giao lưu quốc tế. Thành phố còn là trung tâm chính trị, văn hóa, xã hội, một trung tâm lớn về y tế, giáo dục - đào tạo, khoa học - công nghệ, chuyển đổi số, đổi mới sáng tạo của cả nước. Quá trình đổi mới đất nước, hội nhập thế giới, Thành phố Hồ Chí Minh đã năng động sáng tạo đi trước cả nước trên nhiều lĩnh vực và “sớm trở thành một trong những trung tâm lớn về kinh tế, tài chính, thương mại, khoa học - công nghệ của khu vực Đông Nam Á” (Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh, 2015). Bộ Chính trị, Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII nhấn mạnh vị trí, vai trò trung tâm nhiều mặt, đặc biệt quan trọng của Thành phố Hồ Chí Minh: “Thành phố tiếp tục là động lực, đầu tàu, dẫn dắt trong vai trò của một trung tâm lớn về kinh tế, tài chính, thương mại, văn hoá, khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, đào tạo của vùng kinh tế trọng điểm phía Nam và cả nước, là cửa ngõ quan trọng kết nối với khu vực và thế giới” (Bộ Chính trị khóa XIII, 2022), luôn đi trước, dẫn dắt sự nghiệp đổi mới đất nước.

Điều kiện thuận lợi rất lớn cho Thành phố Hồ Chí Minh xây dựng, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao chính là yếu tố con người, dân số. Thành phố Hồ Chí Minh là đô thị đặc biệt, một “siêu đô thị” của Việt Nam, nơi tập trung đông dân cư với quy mô dân số lớn nhất nước. Kết quả cuộc Tổng điều tra dân số và nhà ở vào tháng 4 năm 2019 cho thấy: Tính đến 0 giờ ngày 1/4/2019, dân số Thành phố Hồ Chí Minh đạt hơn 8,99 triệu người, trở thành địa phương đông dân nhất cả nước, tăng 1,8 triệu người so với năm 2009; trong đó nam chiếm 48,7%, nữ chiếm 51,3%. Tỷ lệ tăng dân số bình quân 10 năm từ 2009-2019 của Thành phố là 2,28%, gấp đôi so với cả nước là 1,14%, trung bình mỗi năm tăng 200.000 dân. Thành phố Hồ Chí Minh là thành phố đông dân nhất, chiếm tỷ trọng 9,35% dân số cả nước và 50,44% dân số vùng Đông Nam bộ. Dân số thành thị là 7.125.497 người (chiếm 79,23%), dân số nông thôn là 1.867.585 người (chiếm 20,77%). Kể từ năm 2009 đến 2019, tốc độ tăng dân số bình quân mỗi năm khu vực nông thôn là 4,47%/năm so với khu vực thành thị là 1,77%/năm, cho thấy tốc độ đô thị hóa diễn ra mạnh mẽ đặc biệt là khu vực nông thôn (Tổng cục Thống kê, 2019). Theo thống kê của Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh, tính đến tháng 05 năm 2024, dân số của Thành phố là 9.193.456 người, tăng 3,29% so với năm 2023, tương đương với hơn 291.000 người. Mật độ dân số trung bình đạt 4.386 người/km vuông (Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh, 2024).

Thành phố Hồ Chí Minh có trình độ dân trí cao. Trong quá trình phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, giáo dục - đào tạo, thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa cùng với

tiến trình đô thị hóa diễn ra ngày càng mạnh mẽ đã tác động, đưa đến trình độ học vấn ngày càng cải thiện, nâng cao. Kết quả tổng điều tra dân số, nhà ở năm 2019 đã cho thấy, Thành phố Hồ Chí Minh có hơn 92% dân số trong độ tuổi phổ thông đang được đi học và 99% dân số trên 15 tuổi biết đọc, biết viết. Khoảng cách chênh lệch giữa nam và nữ về tỷ lệ biết chữ được thu hẹp đáng kể sau 20 năm và gần như không còn sự bất bình đẳng về giới trong lĩnh vực giáo dục. Quá trình chuyển biến tích cực về trình độ dân trí đã làm cho dân trí ngày càng cao và đưa đến số lượng, chất lượng nguồn nhân lực, đội ngũ lao động của Thành phố luôn được bổ sung, cải thiện.

Đặc điểm vượt trội so với các địa phương trong cả nước là Thành phố Hồ Chí Minh có nguồn lao động dồi dào, đa dạng. Đây là một trong những cơ sở, điều kiện thuận lợi để xây dựng, đào tạo và phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao. Nguồn lao động tại Thành phố tính đến năm 2023 là 4.843.590 người, chiếm 51,21% tổng dân số. Tổng số lao động từ 15 tuổi trở lên là 4.666.819 người, chiếm 49,35% tổng dân số và chiếm 96,35% tổng lực lượng lao động của Thành phố (Cục Thống kê Thành phố Hồ Chí Minh, 2023). Đây chính là nhân tố quan trọng, tạo cơ sở, nền tảng để Thành phố Hồ Chí Minh đủ khả năng nâng cao chất lượng nguồn lao động, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, đội ngũ trí thức, lao động chất xám.

Một trong những điều kiện thuận lợi của Thành phố là quá trình phát triển giáo dục - đào tạo, đặc biệt là đào tạo đại học, sau đại học đã đưa Thành phố Hồ Chí Minh trở thành một trung tâm đào tạo nguồn nhân lực, đặc biệt là nguồn nhân lực chất lượng cao của cả nước. Sự phát triển nhanh chóng, mạnh mẽ hệ thống giáo dục - đào tạo đại học của Thành phố là cơ sở, điều kiện rất quan trọng tạo ra sản phẩm nguồn nhân lực chất lượng cao. Thành phố Hồ Chí Minh là một trung tâm đào tạo đại học lớn của quốc gia, tập trung hàng trăm trường đại học, viện nghiên cứu, học viện... đa ngành, chuyên ngành. Trong đó, Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh sau 30 năm hình thành, phát triển (1995 - 2025), tính đến năm 2021 đã xây dựng đội ngũ với “5.992 viên chức quản lý và viên chức chuyên môn; trong đó, có 1.063 tiến sĩ với 30 giáo sư, 305 phó giáo sư trên quy mô 82.586 sinh viên đại học và 7.224 học viên cao học, 1.037 nghiên cứu sinh” (Đại học Quốc gia TP. Hồ Chí Minh, 2021). Đến năm 2025, Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh có 8 trường đại học thành viên, đào tạo và cung cấp gần 400.000 cử nhân, kỹ sư, kiến trúc sư, bác sỹ, dược sỹ, thạc sỹ, tiến sỹ; là cái nôi đào tạo, cung cấp nguồn cán bộ cấp chiến lược cho đất nước; có 17 ngành, 3 lĩnh vực được xếp hạng thế giới, trong đó có đến 14 ngành thuộc top 500 thế giới; dẫn đầu cả nước với 154 chương trình được kiểm định theo các bộ tiêu chuẩn quốc tế. Đây là đại học dẫn đầu cả nước về số bài báo công bố quốc tế với gần 3.200 bài báo trong danh mục Scopus năm 2024, chiếm 13,6% tổng công bố của cả nước; đơn vị tiên phong trong nghiên cứu chuyển giao công nghệ với nhiều bằng sáng chế quốc tế, nhiều sản phẩm ứng dụng trong các lĩnh vực, đạt doanh

thu trung bình 250-300 tỷ mỗi năm (Đài Tiếng nói Việt Nam (VOV5), 2025).

Thành phố Hồ Chí Minh có tiềm năng, thế mạnh là thành phố Thủ Đức, nơi tập trung đào tạo, nghiên cứu và đổi mới, sáng tạo với Khu Công nghệ cao ra đời sớm nhất và cũng là khu công nghệ cao phát triển nhanh, hiệu quả và thành công nhất ở Việt Nam. Khu Công nghệ cao là một trung tâm vừa nghiên cứu, đào tạo, sản xuất, chế tạo những sản phẩm cao cấp vừa là nơi chuyên giao công nghệ, có trung tâm dịch vụ, khu vực sản xuất công nghệ cao, văn hóa, giải trí... được kỳ vọng trở thành “thung lũng silicon” của Việt Nam.

Thành phố Hồ Chí Minh, trong vai trò là trung tâm kinh tế lớn nhất cả nước và một trong những đô thị đặc biệt của quốc gia, đang được định hướng phát triển mạnh mẽ theo mô hình siêu đô thị vùng, với phạm vi mở rộng không gian đô thị và hành chính bao trùm toàn bộ tỉnh Bình Dương và tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu. Đây là bước đi mang tính chiến lược, đột phá về tư duy quy hoạch và quản trị vùng, nhằm tạo ra một cực tăng trưởng tầm cỡ Đông Nam Á, đủ sức cạnh tranh quốc tế, đồng thời giải quyết căn cơ các bài toán về hạ tầng, môi trường, dân cư và dịch vụ công trong bối cảnh toàn cầu hóa và chuyển đổi số. Việc sáp nhập Bình Dương và Bà Rịa - Vũng Tàu không chỉ là điều chỉnh địa giới hành chính đơn thuần, mà là tái cấu trúc toàn diện về mô hình phát triển đô thị, tích hợp không gian kinh tế, logistics, dịch vụ cảng, du lịch biển và công nghiệp công nghệ cao thành một chỉnh thể đồng bộ, hiệu quả. Trong mô hình mới, Thành phố Hồ Chí Minh sẽ là hạt nhân trung tâm, còn Bình Dương đóng vai trò vùng công nghiệp - đổi mới sáng tạo - logistics thông minh phía Bắc, còn Bà Rịa - Vũng Tàu là vùng kinh tế biển, du lịch và cảng nước sâu phía Đông Nam.

Với việc hình thành một thành phố mở rộng quy mô liên tỉnh, mô hình quản trị hành chính sẽ được tái thiết hoàn toàn theo hướng bỏ cấp huyện, sắp xếp lại cấp xã theo không gian đô thị thực tế, hình thành chính quyền đô thị thống nhất điều hành trên nền tảng số hóa toàn diện. Việc tổ chức lại này không chỉ giúp giảm tải tầng nấc trung gian hành chính mà còn mở ra khả năng phối hợp điều hành linh hoạt giữa các phân vùng phát triển, đồng thời nâng cao hiệu lực và hiệu quả quản lý nhà nước trên địa bàn mở rộng. Trong đó, các trung tâm chức năng của siêu đô thị vùng sẽ được phân bố theo mô hình đa trung tâm - liên kết trực động lực: Trung tâm hiện hữu TP.HCM, bao gồm khu vực trung tâm cũ (Quận 1, 3, 5, Bình Thạnh) sáp nhập với Thủ Thiêm (737 ha), tiếp tục là trung tâm tài chính - hành chính - dịch vụ cấp vùng. Vùng phía Bắc, lấy Dĩ An, Thuận An và Thành phố mới Bình Dương làm lõi, trở thành khu vực công nghiệp công nghệ cao - đô thị sáng tạo - logistics tích hợp với trục Vành đai 3 và cao tốc TP.HCM - Chơn Thành. Vùng phía Đông - Đông Nam, với trung tâm là Bà Rịa và khu vực cảng Cái Mép - Thị Vải, phát triển thành cực cảng nước sâu - logistics quốc tế - khu kinh tế biển và du lịch cao cấp. Phía Tây và Tây Nam tiếp tục đóng vai trò trung tâm logistics liên kết miền Tây, thông

qua Tân Kiên và hệ thống đường Nguyễn Văn Linh - cao tốc Trung Lương - Mỹ Thuận.

Đồng thời, để đảm bảo tính bền vững và sức mạnh cạnh tranh dài hạn, Thành phố Hồ Chí Minh mở rộng sẽ phát triển hệ thống hành lang liên kết vùng chiến lược, bao gồm: hành lang Đông - Đông Bắc theo tuyến cao tốc TP.HCM - Long Thành - Dầu Giây - Vũng Tàu, kết nối nhanh với cảng và sân bay quốc tế Long Thành; hành lang Tây Bắc qua quốc lộ 22, nối thẳng với Trảng Bàng - Tây Ninh và vùng kinh tế cửa khẩu Mộc Bài; hành lang ven biển phía Đông đi qua Long Hải - Hồ Tràm - Vũng Tàu, tạo thành tuyến trục du lịch - kinh tế biển trọng điểm; và hành lang Tây Nam nối TP.HCM với Long An và các tỉnh miền Tây Nam Bộ thông qua hệ thống giao thông hiện đại, liên kết chặt với hệ thống vành đai và metro trong nội đô.

Với mô hình phát triển mới này, Thành phố Hồ Chí Minh không chỉ đơn thuần là một đô thị đặc biệt mà sẽ trở thành một siêu đô thị vùng, tích hợp toàn diện về hành chính - không gian - kinh tế - xã hội, đóng vai trò dẫn dắt cho cả vùng kinh tế trọng điểm phía Nam và có khả năng kết nối trực tiếp với mạng lưới đô thị toàn cầu. Đây cũng là điều kiện tiên quyết để hiện thực hóa các chiến lược quốc gia như chuyển đổi số, tăng trưởng xanh, phát triển bền vững và xây dựng nền kinh tế tri thức. Đồng thời, yêu cầu đặt ra trong bối cảnh này là phải nhanh chóng chuẩn hóa và hiện đại hóa bộ máy chính quyền đô thị, đồng bộ hóa nguồn nhân lực chất lượng cao và xây dựng hệ thống hạ tầng số đủ mạnh để điều hành một đô thị khổng lồ trong thời đại công nghệ số và đô thị thông minh.

3.1.2. Sự cần thiết phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao

Định hướng phát triển Thành phố Hồ Chí Minh của Đảng bộ Thành phố là đến năm 2030 sẽ trở thành một thành phố dịch vụ, công nghiệp hiện đại, thành phố văn hóa, đầu tàu về kinh tế số, xã hội số, GRDP bình quân đầu người khoảng 13.000 USD, là trung tâm về kinh tế, tài chính, thương mại, khoa học - công nghệ và văn hóa của khu vực Đông Nam Á, tầm nhìn đến năm 2045: trở thành trung tâm về kinh tế, tài chính của châu Á, phát triển bền vững, có chất lượng cuộc sống cao, GRDP bình quân đầu người khoảng 37.000 USD, là điểm đến hấp dẫn toàn cầu. Đại hội Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh lần thứ XI (01/2020) khẳng định, Thành phố phải: “Khơi dậy khát vọng và sức sáng tạo của Nhân dân thành phố, phát huy tối đa nhân tố con người, coi con người là trung tâm, chủ thể, nguồn lực quan trọng nhất và là mục tiêu của sự phát triển” (Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh, 2020). Nhiệm vụ đào tạo, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao vừa đáp ứng nhu cầu thị trường lao động, vừa đáp ứng yêu cầu chuyển dịch cơ cấu kinh tế, thúc đẩy kinh tế Thành phố tăng trưởng hai con số. Vì vậy, Thành phố đã triển khai hiệu quả Đề án tổng thể đào tạo nhân lực cao, trình độ quốc tế, tập trung vào 8 ngành kinh tế chủ lực: công nghệ thông tin - truyền thông; cơ khí - tự động hóa; trí tuệ nhân tạo; quản trị doanh nghiệp; tài chính - ngân hàng; y tế; du lịch; quản lý đô thị.

Quá trình chuyển đổi số, đẩy mạnh số hóa trên các lĩnh vực hoạt động quản lý nhà

nước, cải cách hành chính, kinh tế - xã hội của Thành phố Hồ Chí Minh đòi hỏi nhiệm vụ cần thiết, cấp bách xây dựng, đào tạo, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao. Thành phố Hồ Chí Minh định hướng xây dựng, phát triển trở thành đô thị thông minh, hiện đại, thực hiện chương trình chuyển đổi số, đòi hỏi cần thiết tập trung đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao. Chính quyền Thành phố Hồ Chí Minh đã xác định mục tiêu xây dựng Thành phố trở thành đô thị thông minh vào năm 2025 trong Quyết định số 6179/QĐ-UBND ngày 23 tháng 11 năm 2017 của Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh phê duyệt Đề án “Xây dựng Thành phố Hồ Chí Minh trở thành đô thị thông minh giai đoạn 2017-2020, tầm nhìn đến năm 2025”. Đề án xác định tầm nhìn đến năm 2025, Thành phố Hồ Chí Minh sẽ phát triển kinh tế tương đối cao, bền vững, trên nền tảng khai thác tốt nhất các nguồn lực, với người dân là trung tâm của đô thị. Thực hiện chương trình chuyển đổi số quốc gia, Thành phố Hồ Chí Minh là địa phương đầu tiên của cả nước xây dựng và thực hiện chương trình chuyển đổi số của Thành phố. Chương trình chuyển đổi số của Thành phố được phê duyệt với Quyết định số 2393/QĐ-UBND ngày 03 tháng 07 năm 2020 của Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh. Chương trình đã xác định nhiều mục tiêu, chỉ tiêu cùng với hệ thống nhiệm vụ, giải pháp toàn diện, cụ thể để hướng đến tầm nhìn năm 2030: Thành phố Hồ Chí Minh sẽ trở thành đô thị thông minh với sự đổi mới căn bản, toàn diện hoạt động của bộ máy chính quyền số, của các doanh nghiệp số và sự thịnh vượng, văn minh của một xã hội số.

Thành phố Hồ Chí Minh phát triển trong bối cảnh thế giới với xu hướng chủ đạo là hòa bình, hữu nghị, hợp tác, phát triển gắn với quá trình toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế diễn ra ngày càng mạnh mẽ, sâu rộng. Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư (4.0) và thời đại số, chuyển đổi số đối với các quốc gia đặt ra yêu cầu cấp thiết đối với Thành phố Hồ Chí Minh - nơi hội tụ, tập trung nhiều tiềm năng, thế mạnh cần phải xác định nhiệm vụ quan trọng là đào tạo, phát triển nguồn nhân lực, đặc biệt là nguồn nhân lực chất lượng cao. Đảng bộ Thành phố đặt ra yêu cầu cấp thiết phải “huy động hiệu quả mọi nguồn lực và tận dụng thời cơ cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư; nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước...; không ngừng đổi mới, sáng tạo, nâng cao năng suất lao động, năng lực cạnh tranh; xây dựng thành phố thông minh, phát triển nhanh, bền vững, giữ vững vai trò đầu tàu kinh tế của cả nước” (Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh, 2020).

Trong định hướng phát triển Thành phố Hồ Chí Minh, chuẩn bị bước vào kỷ nguyên phát triển mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, Đảng bộ, chính quyền Thành phố đặt ra yêu cầu tập trung nguồn lực, đặc biệt là xây dựng, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao nhằm hiện thực hóa mục tiêu tăng trưởng GRDP lên hai con số, từ 10% trở lên. Chính vì vậy, xây dựng, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao là nhiệm vụ cần thiết, cấp bách của Thành phố Hồ Chí Minh đáp ứng yêu cầu chuẩn bị triển khai thực hiện hiệu quả những vấn đề lớn, có ý nghĩa chiến lược và cũng là thách thức đối với Thành

phổ trong kỷ nguyên vươn mình. Đó là, Kế hoạch thực hiện Quy hoạch chung thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050 và Đồ án điều chỉnh Quy hoạch chung thành phố đến năm 2040, tầm nhìn đến năm 2060 và các đề án, chương trình, dự án trọng tâm: Trung tâm Tài chính quốc tế; Đề án đường sắt đô thị Thành phố Hồ Chí Minh; Đề án phát triển kết cấu hạ tầng, nghiên cứu dự án đường ven biển; Dự án đường sắt Thủ Thiêm - Long Thành; Dự án cảng trung chuyển quốc tế Cần Giờ; Dự án Vành đai 2; Vành đai 3; Vành đai 4; Chương trình phát triển các Trung tâm Logistic; Trung tâm Hội chợ-triển lãm quốc tế; Đề án chống ngập và xử lý nước thải Thành phố; Chương trình phát triển nhà ở giai đoạn 2021-2030. Một khối lượng lớn với nhiều dự án trọng đại, có ý nghĩa chiến lược, tạo nền tảng kinh tế - xã hội, hạ tầng kỹ thuật... đòi hỏi Thành phố phải có đủ nguồn nhân lực chất lượng cao trên các lĩnh vực để phát triển.

3.2. Quan điểm, chủ trương, chính sách của Đảng bộ, chính quyền Thành phố Hồ Chí Minh phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao

3.2.1. Quan điểm, chủ trương chung

Thành phố Hồ Chí Minh trong định hướng phát triển, bước vào kỷ nguyên mới, đã được Trung ương Đảng nhấn mạnh là “chú trọng đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, tiệm cận trình độ quốc tế, thích ứng với quá trình chuyển đổi số, đổi mới sáng tạo và hội nhập” (Bộ Chính trị khóa XIII, 2022). Qua các kỳ đại hội, đặc biệt là đại hội IX, X, Đảng bộ Thành phố đã thể hiện rõ quan điểm và xác định nhiệm vụ quan trọng, cần thiết phải thu hút, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, đáp ứng yêu cầu phát triển Thành phố nhanh và bền vững. Nghị quyết của Đảng bộ Thành phố tại Đại hội lần thứ X xác định: “Xây dựng Thành phố Hồ Chí Minh thành một thành phố học tập, một trung tâm giáo dục - đào tạo chất lượng cao của cả nước và khu vực Đông Nam Á. Xây dựng nguồn nhân lực chất lượng cao đáp ứng yêu cầu phát triển và hội nhập quốc tế” (Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh, 2015).

Đại hội X Đảng bộ Thành phố xây dựng 7 chương trình đột phá, trong đó chương trình đột phá đầu tiên, quan trọng nhất được xác định là Chương trình nâng cao chất lượng nguồn nhân lực. Đảng bộ Thành phố nhấn mạnh: “Vừa nâng cao chất lượng nguồn nhân lực chung vừa chú trọng xây dựng nguồn nhân lực có chất lượng cao gắn với phát triển khoa học - công nghệ; tập trung cho những ngành, lĩnh vực có hàm lượng công nghệ, giá trị gia tăng cao, có vai trò quyết định, tạo bước đột phá trong phát triển kinh tế - văn hóa - xã hội thành phố” (Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh, 2015). Thành phố Hồ Chí Minh bước vào những năm 2015 - 2020 có ý nghĩa hết sức quan trọng, là “thời kỳ bản lề”, tạo động lực bứt phá, đẩy nhanh tốc độ phát triển kinh tế - xã hội. Mục tiêu, nhiệm vụ đẩy mạnh đào tạo nguồn nhân lực, đặc biệt là nguồn nhân lực chất lượng cao góp phần quyết định thắng lợi Nghị quyết Đại hội X. Trên tinh thần đó, ngày 31/10/2016, Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh ban hành Chương trình hành động số 19-CTrHĐ/TU

về nâng cao chất lượng nguồn nhân lực giai đoạn 2016-2020. Thành ủy xác định mục tiêu: “Tiếp tục đẩy mạnh đào tạo, đồng thời bổ sung chính sách đủ mạnh để thu hút và trọng dụng nhân tài nhằm nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, trong đó vừa chú trọng nâng cao chất lượng nguồn nhân lực chung, chú trọng xây dựng nguồn nhân lực còn thiếu, vừa quan tâm xây dựng nguồn nhân lực có chất lượng cao gắn với phát triển khoa học - công nghệ. Tập trung cho những ngành, lĩnh vực có hàm lượng công nghệ, giá trị tăng cao, có vai trò quyết định, tạo bước đột phá mạnh mẽ trong phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội thành phố nhanh và bền vững, đẩy nhanh quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong bối cảnh hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng” (Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh, 2016). Quan điểm, định hướng của Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh là đặc biệt chú trọng đến chương trình nâng cao chất lượng giáo dục đại học, cao đẳng. Thành phố cần phải: “Tiếp tục là địa phương đi đầu trong cung ứng nguồn nhân lực chất lượng cao. Tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ, chuyên gia khoa học kỹ thuật, cán bộ quản lý các ngành, lĩnh vực theo yêu cầu chuyển dịch cơ cấu kinh tế, chuyển đổi mô hình tăng trưởng kinh tế Thành phố, tập trung vào 4 nhóm ngành công nghiệp trọng yếu (cơ khí, điện - điện tử - công nghệ thông tin, hóa chất - cao su và chế biến tinh lương thực, thực phẩm), công nghiệp hỗ trợ và 9 ngành dịch vụ chủ yếu. Triển khai thực hiện Kết luận số 86-KL/TW ngày 24/01/2014 của Bộ Chính trị về “chính sách thu hút, tạo nguồn cán bộ từ sinh viên tốt nghiệp xuất sắc, cán bộ khoa học trẻ” theo đặc thù của thành phố...” (Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh, 2016) nhằm thu hút, trọng dụng sinh viên giỏi, xuất sắc trên các lĩnh vực.

Để giải quyết một trong ba điểm nghẽn và ba đột phá chiến lược phát triển đất nước được xác định trong Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh nhiệm kỳ 2020 - 2025 xác định nhiệm vụ quan trọng về đổi mới, phát triển giáo dục - đào tạo là tập trung: “Đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, trình độ quốc tế ở các lĩnh vực ưu tiên, phát huy vai trò trung tâm giáo dục - đào tạo của cả nước. Tiếp tục thực hiện đồng bộ, có hiệu quả các giải pháp nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo. Xây dựng và phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, đặc biệt trong 8 lĩnh vực ưu tiên: công nghệ thông tin - truyền thông; cơ khí - tự động hóa; trí tuệ nhân tạo; quản trị doanh nghiệp; tài chính - ngân hàng; y tế; du lịch; quản lý đô thị. Thực hiện giáo dục và đào tạo theo nhu cầu xã hội của Việt Nam và hội nhập quốc tế”. (Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh, 2020).

Mục tiêu chung là đào tạo nguồn nhân lực đáp ứng nhu cầu thị trường lao động và yêu cầu chuyển dịch cơ cấu kinh tế và tăng trưởng kinh tế của Thành phố. Đảng bộ, chính quyền Thành phố chủ trương tập trung đẩy mạnh đào tạo nhân lực trình độ cao theo hướng hiện đại hóa và hội nhập quốc tế nhằm đáp ứng nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội; đồng thời cung cấp nguồn nhân lực sau đào tạo có chất lượng cho Thành phố và các địa phương trong khu vực Nam bộ. Phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao đáp ứng

yêu cầu chuyển dịch cơ cấu kinh tế Thành phố theo hướng hiện đại và nâng cao trình độ dân trí, đời sống văn hóa - xã hội của Nhân dân là chủ trương, chính sách, mục tiêu quan trọng của Chính quyền Thành phố Hồ Chí Minh. Ủy ban nhân dân Thành phố đã ban hành kế hoạch đào tạo, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực đảm bảo cung ứng, nhu cầu tái cơ cấu các ngành, lĩnh vực kinh tế trên địa bàn Thành phố đến năm 2025, định hướng đến năm 2030. Chính quyền Thành phố xác định rõ mục tiêu, định hướng lớn là: “Đào tạo nguồn nhân lực đáp ứng nhu cầu thị trường lao động và yêu cầu chuyển dịch cơ cấu kinh tế của Thành phố. Tập trung đẩy mạnh đào tạo nhân lực trình độ cao, theo hướng hiện đại hóa và hội nhập quốc tế nhằm đáp ứng nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội. Cung cấp nguồn nhân lực sau đào tạo có chất lượng cho Thành phố và các địa phương trong khu vực Nam Bộ... Nâng tỷ lệ lao động đang làm việc đã qua đào tạo đến cuối năm 2025 đạt 87% trong tổng số lao động đang làm việc và đến năm 2030 đạt tỷ lệ 89%”. (Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh, 2023a).

3.2.2. Quan điểm, chủ trương, chính sách về phát triển nguồn nhân lực là chuyên gia, nhà khoa học, người có tài năng đặc biệt

Trong định hướng chiến lược phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, đội ngũ lao động chất xám, lực lượng trí thức, chuyên gia, nhà khoa học, người có tài năng, năng lực đặc biệt, Đảng bộ Thành phố nhấn mạnh: “Thành phố sẽ tập trung đẩy mạnh thu hút, phát triển đội ngũ chuyên gia, nhà khoa học và người có tài năng đặc biệt để tạo đột phá về khoa học và công nghệ, đổi mới sáng tạo. Có như vậy, chính sách và chiến lược phát triển nguồn nhân lực, nhất là nguồn nhân lực chất lượng cao của thành phố sẽ thêm hiệu quả, góp phần hiện thực hóa mục tiêu phấn đấu xây dựng Thành phố Hồ Chí Minh “giàu đẹp, văn minh, hiện đại, nghĩa tình” (Ban Tuyên giáo Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh, 2022).

Chính quyền Thành phố tích cực, khẩn trương triển khai thực hiện các chính sách, kế hoạch phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao trên tinh thần các quan điểm chỉ đạo của Đảng bộ. Ủy ban nhân dân Thành phố xác định rõ: “Tổ chức thu hút đội ngũ chuyên gia, nhà khoa học theo nhu cầu nhân lực trình độ cao của các cơ quan, đơn vị của Thành phố nhằm phục vụ cho các chương trình, kế hoạch, dự án nghiên cứu khoa học, phát triển công nghệ trên các lĩnh vực trọng điểm của Thành phố. Tăng cường thu hút nguồn nhân lực chất lượng cao, khuyến khích nguồn chất xám trong và ngoài nước, đặc biệt là đội ngũ trí thức là người Việt Nam ở nước ngoài, người nước ngoài tham gia nghiên cứu, tư vấn cho Thành phố trong các lĩnh vực hoạch định chiến lược và phát triển các ngành, lĩnh vực mũi nhọn” (Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh, 2022b). Chính quyền Thành phố định hướng rõ, những người được thu hút, sử dụng là chuyên gia, nhà khoa học và người có tài năng đặc biệt được thực hiện các nhiệm vụ chuyên môn phục vụ mục tiêu xây dựng và triển khai các chương trình, đề án, dự án, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội của Thành phố Hồ Chí Minh thuộc các lĩnh vực được quy định.

Để có thể thu hút, trọng dụng và sử dụng hiệu quả, phát huy tối đa tiềm năng, thế mạnh, tài năng, trí tuệ, năng lực chuyên gia, nhà khoa học, người có tài năng đặc biệt, chính quyền Thành phố có những chính sách ưu đãi về thu nhập với mức cao hơn nhiều lần so với tiền lương bình quân của công chức, viên chức. Chính quyền Thành phố Hồ Chí Minh xây dựng chính sách đột phá về thu hút và trọng dụng nhân tài là những chuyên gia, nhà khoa học nhằm bổ sung kịp thời và có hiệu quả nguồn nhân lực chất lượng cao, lao động chất xám cho những ngành, lĩnh vực đặc thù của Thành phố. Chính quyền Thành phố thực thi nhiều chính sách thu hút chuyên gia, nhà khoa học, nhân sĩ, trí thức có phẩm chất đạo đức và năng lực xuất sắc để tham mưu, tư vấn cho lãnh đạo thành phố giải quyết tốt các vấn đề thực tiễn trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, hoàn thành các mục tiêu, nhiệm vụ xây dựng, bảo vệ, phát triển Thành phố đến năm 2030 và thời kỳ phát triển mới những năm 2045, 2050. Ủy ban nhân dân Thành phố đã xây dựng, thực thi các chính sách cụ thể hóa những quy định của Nghị quyết 98/2023/QH15, tạo cơ sở pháp lý thực hiện chính sách thu hút chuyên gia, nhà khoa học, người có tài năng đặc biệt cho giai đoạn phát triển mới của Thành phố.

Trong các chính sách ưu đãi đặc biệt cho nguồn nhân lực chất lượng cao này, Chính quyền Thành phố chú trọng đến chính sách thu nhập, mức lương. Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh đề xuất mức hỗ trợ ban đầu tối đa 100 triệu đồng (chỉ áp dụng một lần). Mức thu nhập hằng tháng từ 30 triệu đồng đến 100 triệu đồng/người/tháng. Mức thu nhập khuyến khích nghiên cứu khoa học, phát huy năng lực trí tuệ cá nhân được hưởng là 5% kinh phí ngân sách thành phố chi cho công trình, sản phẩm khoa học nhưng không thấp hơn 50 triệu đồng và không vượt quá 1 tỷ đồng. Đối với các đề tài, đề án, công trình thực hiện theo nhóm thì tổng mức thu nhập khuyến khích là 5%, không thấp hơn 30 triệu đồng/người/công trình và tổng mức khuyến khích dành cho cả nhóm không quá 2 tỷ đồng. Ủy ban nhân dân Thành phố cũng đề xuất hỗ trợ tiền thuê nhà ở tối đa 7 triệu đồng/người/tháng. Tổng thể thu nhập được Ủy ban nhân dân Thành phố dự kiến tổng kinh phí thu hút một chuyên gia, nhà khoa học, người có tài năng đặc biệt khoảng 1,484 tỷ đồng/năm (trường hợp mỗi cá nhân có 1 công trình/năm; tổng ngân sách chi cho công trình là 2 tỷ đồng, cá nhân được hưởng 5% tương đương 100 triệu đồng). Cùng với ưu đãi về thu nhập, Chính quyền Thành phố Hồ Chí Minh trong Quyết định số 38/2024/QĐ-UBND ngày 10/7/2024 về ban hành Quy định về thu hút chuyên gia, nhà khoa học và người có tài năng đặc biệt của Thành phố Hồ Chí Minh cũng quy định rõ chế độ đãi ngộ để thu hút chuyên gia, nhà khoa học, người có tài năng đặc biệt của Thành phố Hồ Chí Minh về chỗ ở và mức hỗ trợ thuê nhà ở: “Thủ trưởng cơ quan, đơn vị chịu trách nhiệm xác nhận tình trạng khó khăn về nhà ở (nếu có) đối với chuyên gia, nhà khoa học, người có tài năng đặc biệt và thực hiện chính sách hỗ trợ về nhà ở. Trường hợp không bố trí được nhà công vụ thì chuyên gia, nhà khoa học, người có tài năng đặc biệt được xem xét, cho hưởng chính

sách hỗ trợ về nhà ở theo khoản 4 Điều 5” (Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh, 2024). Cơ quan, đơn vị sử dụng và chuyên gia, nhà khoa học, người có tài năng đặc biệt có toàn bộ quyền sở hữu và quyền khai thác, sử dụng đối với toàn bộ các tài sản trí tuệ phát sinh từ kết quả nghiên cứu, sản phẩm trí tuệ đã tạo ra.

3.2.3. Quan điểm, chủ trương, chính sách về phát triển nguồn nhân lực là cán bộ trẻ, người có năng lực nổi trội

Với vị trí, vai trò, lợi thế là một trung tâm đào tạo đại học, sau đại học của cả nước, tập trung hơn 200 trường đại học, học viện, viện nghiên cứu chuyên ngành, đa lĩnh vực và hàng trăm ngàn sinh viên, học viên cao học, nghiên cứu sinh, mỗi năm Thành phố Hồ Chí Minh có một lượng lớn nhân lực khoa học trẻ được đào tạo. Đây là sự bổ sung rất lớn và quan trọng cho Thành phố từ nguồn sinh viên tốt nghiệp loại giỏi, xuất sắc, người có trình độ thạc sĩ, tiến sĩ... đáp ứng yêu cầu xây dựng, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao.

Trên cơ sở nội dung, sự phân cấp, phân quyền của cơ chế, chính sách đặc thù theo Nghị quyết số 54/2017/QH14 và Nghị quyết số 98/2023/QH15, Đảng bộ, Chính quyền Thành phố Hồ Chí Minh đã định hướng trong chiến lược xây dựng, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, đội ngũ lao động chất xám, lực lượng trí thức, đặc biệt là cán bộ trẻ, người có năng lực nổi trội trong giai đoạn 2020 - 2025 và tầm nhìn 2030 - 2045. Thành phố tiến hành xây dựng, thực thi các chương trình, chính sách thu hút, phát triển nguồn nhân lực cao từ sinh viên xuất sắc, cán bộ khoa học trẻ, các chuyên gia, nhà khoa học, người có tài năng đặc biệt, năng lực nổi trội trong và ngoài nước. Các chương trình được triển khai nhiều năm đạt kết quả tích cực, xây dựng, đào tạo được một nguồn nhân lực có trình độ cao cho Thành phố. Đó là các chương trình tạo nguồn quy hoạch cán bộ lãnh đạo, quản lý trẻ tuổi; chương trình đào tạo 500 thạc sĩ, tiến sĩ; chương trình tạo nguồn quy hoạch cán bộ lãnh đạo, quản lý xuất thân từ công nhân, sinh viên, học sinh...

Quan điểm, chủ trương, định hướng phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao của Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh thể hiện rõ trong Đề án số 01-ĐA/TU ngày 5/2/2021 của Ban Thường vụ Thành ủy về hỗ trợ, phát triển tài năng trẻ và lãnh đạo tương lai của Thành phố Hồ Chí Minh giai đoạn 2020 - 2035. Đảng bộ Thành phố xác định mục tiêu: “Xây dựng và thực hiện các chính sách hỗ trợ, thu hút và trọng dụng tài năng trẻ nhằm nâng cao chất lượng nguồn nhân lực; Xây dựng và phát huy đội ngũ trí thức, chuyên gia, nhà khoa học trẻ, chú trọng thực hiện các cơ chế, chính sách để phát triển tài năng trẻ; người có tài năng đặc biệt đối với lĩnh vực Thành phố Hồ Chí Minh có nhu cầu; Thực hiện công tác đào tạo nguồn cán bộ trẻ, đẩy mạnh đào tạo, bồi dưỡng, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực” (Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh, 2021).

Ngày 27/07/2023, Ủy ban nhân dân Thành phố triển khai Quyết định số 3069/QĐ-UBND về ban hành Kế hoạch đẩy mạnh thực hiện Đề án số 01-ĐA/TU ngày 05 tháng 02

năm 2021 của Ban Thường vụ Thành ủy về hỗ trợ, phát triển tài năng trẻ, cán bộ trẻ có năng lực nổi trội và lãnh đạo tương lai của Thành phố giai đoạn 2020-2035. Chính quyền Thành phố tập trung triển khai đồng bộ, hiệu quả các chính sách thu hút, tuyển dụng sinh viên xuất sắc, người có năng lực nổi trội trên các lĩnh vực kinh tế - xã hội, gắn với phát triển khoa học - công nghệ, phát huy mạnh mẽ tiềm lực con người, tạo bước đột phá trong phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội Thành phố nhanh và bền vững. Trong đó, chính quyền Thành phố đặc biệt chú trọng triển khai thực hiện nhiệm vụ: “Xây dựng cơ chế thu hút, sử dụng và đãi ngộ nhân tài trong khu vực công phù hợp với yêu cầu của từng ngành, nghề, lĩnh vực mũi nhọn phục vụ cho phát triển Thành phố nhanh, bền vững” (Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh, 2023b). Chính sách của chính quyền Thành phố đã tạo cơ sở, động lực để nghiên cứu, đầu tư xây dựng nguồn nhân lực có chất lượng cao cho các ngành, lĩnh vực mũi nhọn, các ngành có hàm lượng công nghệ, giá trị tăng cao, các sản phẩm chủ lực đáp ứng yêu cầu thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội Thành phố Hồ Chí Minh.

Thực hiện chủ trương, chính sách phát triển đội ngũ cán bộ trẻ, người có năng lực nổi trội, bổ sung cho hệ thống chính trị, Ủy ban nhân dân Thành phố triển khai kế hoạch thực hiện Nghị quyết số 25/2023/NQ-HĐND ngày 8/12/2023 của Hội đồng Nhân dân Thành phố quy định về nguyên tắc, tiêu chuẩn, điều kiện, quy trình, mức thu nhập và các chính sách đãi ngộ để tuyển dụng công chức, viên chức từ nguồn sinh viên tốt nghiệp xuất sắc, người có trình độ cao vào làm việc trong các cơ quan, đơn vị thuộc hệ thống chính trị Thành phố Hồ Chí Minh. Chính quyền Thành phố phối hợp với các trường đại học, học viện, viện nghiên cứu trong và ngoài nước và các cơ quan, đơn vị có liên quan thường xuyên rà soát, lập danh sách những cá nhân có thành tích xuất sắc thuộc đối tượng tuyển dụng theo Nghị quyết số 25/2023/NQ-HĐND để xem xét, giới thiệu và tuyển dụng vào các vị trí phù hợp với trình độ chuyên môn và năng lực công tác của nguồn nhân lực chất lượng cao từ sinh viên xuất sắc, thạc sĩ, tiến sĩ.

Từ giai đoạn 2015 - 2020 đến nay, Đảng bộ, chính quyền Thành phố đã thực thi chủ trương, chính sách về xây dựng, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao là cán bộ trẻ, người có năng lực nổi trội bổ sung cho hệ thống chính trị được tuyển chọn từ sinh viên xuất sắc, người có năng lực thực sự tiêu biểu, nổi trội, có tiềm năng trở thành lãnh đạo, quản lý trẻ tuổi, cán bộ nghiên cứu xuất sắc. Trong nhiệm kỳ đại hội X, XI, Đảng bộ, chính quyền Thành phố cơ bản đã tổ chức tuyển chọn cán bộ, công chức, viên chức đủ tiêu chuẩn, điều kiện để xem xét, đưa vào diện áp dụng chính sách theo Nghị quyết số 25/2023/NQ-HĐND và tuyển dụng công chức, viên chức từ nguồn sinh viên tốt nghiệp xuất sắc, cán bộ khoa học trẻ theo quy định của Nghị định 140/2017/NĐ-CP của Chính phủ, đã xây dựng, phát triển đội ngũ cán bộ lãnh đạo trẻ cho hệ thống chính trị Thành phố Hồ Chí Minh.

4. Kết luận

Thành phố Hồ Chí Minh hội tụ những tiềm năng, thế mạnh, nguồn lực phát triển, trong đó, nổi bật là nguồn lực con người với trình độ dân trí cao, đội ngũ lao động trẻ, dồi dào, đa dạng. Thành phố với vị trí, vai trò trung tâm nhiều mặt của Nam Bộ và cả nước, đã xây dựng và cung cấp nguồn lao động có chuyên môn cao cho sự phát triển. Trong bối cảnh cách mạng công nghiệp lần thứ tư và chuyển đổi số, nguồn nhân lực chất lượng cao đối với Thành phố Hồ Chí Minh là yếu tố quyết định để cạnh tranh, đẩy nhanh tốc độ phát triển, hội nhập. Bước vào kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, nhiệm vụ chính trị to lớn đặt ra cho Đảng bộ, Chính quyền Thành phố là tiếp tục đào tạo, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao đáp ứng yêu cầu sự phát triển nhanh, bền vững. Đây là đòi hỏi khách quan, hướng đi tất yếu của Thành phố Hồ Chí Minh để đáp ứng nhu cầu thị trường lao động và yêu cầu chuyển dịch cơ cấu kinh tế, đưa kinh tế Thành phố tăng trưởng lên 2 con số, giữ vững vai trò trung tâm kinh tế lớn của cả nước, đầu tàu, dẫn dắt sự phát triển kinh tế đất nước. Phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao có ý nghĩa vô cùng quan trọng, góp phần đạt được mục tiêu đến năm 2045, Thành phố Hồ Chí Minh phát triển ngang bằng các đô thị lớn trên thế giới, trở thành trung tâm kinh tế, tài chính, dịch vụ của Châu Á, một thành phố văn minh, hiện đại, nghĩa tình.

Tài liệu tham khảo

- Ban Tuyên giáo Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh (2022). *Báo cáo chuyên đề số 257-BC/BTGTU ngày 4/11/2022 về cơ chế, chính sách để thu hút, trọng dụng, đãi ngộ, tôn vinh đội ngũ trí thức Thành phố Hồ Chí Minh*.
- Bộ Chính trị - Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII (2022). *Nghị quyết số 31-NQ/TW ngày 30/12/2022 về phương hướng, nhiệm vụ phát triển Thành phố Hồ Chí Minh đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045*.
- Cục Thống kê Thành phố Hồ Chí Minh (2023). *Niên giám thống kê năm 2023*. Truy cập từ <https://thongkehocchiminh.gso.gov/niengiam/niemgiam>, truy xuất ngày 10/3/2025.
- Đại học Quốc gia TP.HCM (2021). *Thông tin chung về Đại học Quốc gia TP.HCM*. Truy xuất từ https://vnuhcm.edu.vn/tin-tuc/thong-cao-bao-chi_32343364/thong-tin-chung-ve-dhqg-hcm/333830373364.html, trích đọc ngày 10/3/2025.
- Đài Tiếng nói Việt Nam (VOV5) (2025). *Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh phải tiên phong xuất sắc trong đào tạo, nghiên cứu*. Truy xuất từ <https://vovworld.vn/vi-VN/tieu-diem/dai-hoc-quoc-gia-thanh-pho-ho-chi-minh-phai-tien-phong-xuat-sac-trong-dao-tao-nghien-cuu-1369042.vov>, trích đọc ngày 25/3/2025.
- Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh (2015). *Văn kiện Đại hội đại biểu lần thứ X*.
- Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh (2020). *Văn kiện Đại hội đại biểu lần thứ XI, nhiệm kỳ 2020 - 2025*. Thành phố Hồ Chí Minh: Nhà xuất bản Tổng hợp Thành phố Hồ Chí Minh.

- Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh (2016). *Chương trình hành động số 19-CTrHĐ/TU, ngày 31-10-2016 của Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh về thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng bộ thành phố lần thứ X về nâng cao chất lượng nguồn nhân lực giai đoạn 2016 - 2020.*
- Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh (2021). *Đề án số 01-ĐA/TU ngày 5/2/2021 của Ban Thường vụ Thành ủy về hỗ trợ, phát triển tài năng trẻ và lãnh đạo tương lai của Thành phố Hồ Chí Minh giai đoạn 2020 - 2023.*
- Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh (2022a). *Quyết định số 132/QĐ-UBND ngày 11 tháng 01 năm 2022 của Chủ tịch Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh ban hành chương trình phục hồi và phát triển kinh tế - xã hội Thành phố Hồ Chí Minh giai đoạn 2022-2025.*
- Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh (2022b). *Quyết định số 822/QĐ-UBND ngày 23 tháng 3 năm 2022 của Chủ tịch Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh ban hành Kế hoạch thu hút chuyên gia, nhà khoa học của Thành phố Hồ Chí Minh năm 2022.*
- Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh (2023a). *Quyết định số 2673/QĐ-UBND ngày 29/6/2023 của Chủ tịch Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh về ban hành Kế hoạch đào tạo, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực đảm bảo cung ứng, nhu cầu tái cơ cấu các ngành, lĩnh vực kinh tế trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh đến năm 2025, định hướng đến năm 2030.*
- Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh (2023b). *Quyết định số 3069/QĐ-UBND ngày 27/7/2023 về ban hành Kế hoạch đẩy mạnh thực hiện Đề án số 01-ĐA/TU ngày 05 tháng 02 năm 2021 của Ban Thường vụ Thành ủy về hỗ trợ, phát triển tài năng trẻ và lãnh đạo tương lai của Thành phố Hồ Chí Minh giai đoạn 2020 - 2025.*
- Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh (2024). *Quyết định số 38/2024/QĐ-UBND ngày 10/7/2024 về ban hành Quy định về thu hút chuyên gia, nhà khoa học và người có tài năng đặc biệt của Thành phố Hồ Chí Minh.*